

Kommunernas insatser för personer med psykiska funktionshinder

Staffanstorps kommun

Förord

Personer med psykiska funktionshinder tillhör en grupp som många gånger inte själva söker det stöd och den service de behöver och har rätt till. Det innebär ett särskilt ansvar för tillsynsmyndigheterna att följa hur kommunerna lyckats uppmärksamma gruppens behov och erbjuda lämpliga insatser.

Socialstyrelsen och länsstyrelserna har under våren 2002 granskat samtliga kommuners övergripande planering av sin verksamhet för målgruppen.

I ett fyrtiotal kommuner har även en fördjupad granskning av den praktiska verksamheten genomförts. I Skåne har under hösten 2002 och våren 2003 kommunerna Tomlilla och Staffanstorp samt stadsdelen Södra Innerstaden i Malmö varit föremål för en fördjupad granskning av hela sin verksamhet för målgruppen.

Eva Carlström
socialdirektör

Innehållsförteckning

Förord	2
Inledning.....	6
Bakgrund	6
Tillsynens inriktning och syfte	7
Vad har granskats och hur?	7
Valda granskningsområden	8
Metod – tre delundersökningar	9
Hur ska rapporten läsas?	10
Begrepp som används i rapporten	11
Beskrivning av kommunen	12
Hur många personer med psykiska funktionshinder har kommunen kontakt med?	12
Hur organiserar kommunen sitt arbete för personer med psykiska funktionshinder?.....	12
Planering och uppbyggnad av verksamheter	12
Kommunens kännedom om och information till personer med psykiska funktionshinder	12
Kommunens mål och planer för personer med psykiska funktionshinder	13
Politiska mål och verksamhetsplan på övergripande ledningsnivå	13
Mål, plan och uppföljning i verksamheter för boende.....	14
Mål, plan och uppföljning i verksamheter för sysselsättning, Knuten	14
Kommunens utbud av insatser	15
Vilka verksamheter för boende finns i kommunen?	15
Tillgång till långsiktigt och anpassat boende	15
Vilka verksamheter för sysselsättning finns i kommunen?	16
Tillgång till alternativa insatser för sysselsättning	16

Den enskildes rättssäkerhet i handlägningsprocessen	17
Rättssäkerheten i handlägningsprocessen.....	17
Handläggning av ansökan om insatser kring boendet	17
Handläggning av ansökan om insatser kring sysselsättningen	19
Kvalitet och innehåll i handläggarnas arbete med enskilda individer	20
Handläggarnas stöd till enskilda personer med psykiska funktionshinder	20
Hur beskriver de enskilda själva sina behov och det stöd de får av kommunen?	20
Stödprocessen – Behovet av ett fungerande boende	21
Stödprocessen – Behovet av en lämplig sysselsättning	22
Stödprocessen – Behovet av samordnade insatser	23
Kontaktperson eller personligt ombud.....	23
Kvalitet och innehåll i verksamheter för boende och sysselsättning	24
Verksamhet för boende.....	24
Miljö.....	24
Verksamhetens innehåll och individuell planering.....	25
Verksamhet för sysselsättning, Knuten.....	25
Beskrivning av verksamheten	25
Miljö	26
Verksamhetens innehåll och individuell planering.....	27
Brukarmedverkan och den enskildes självbestämmande och delaktighet	28
Kommunens inriktning mot brukarmedverkan och brukarinflytande	28
Information till brukar- och anhörigorganisationer	28
Synpunkter från brukar- och anhörigorganisationer vid planering och uppföljning av verksamheter	28
Brukarinflytande i verksamheter för boende och sysselsättning.....	29
Möjlighet till brukarinflytande i verksamheter för boende och sysselsättning	29
Den enskildes möjlighet till självbestämmande och delaktighet.....	30
Den enskildes självbestämmande i stödprocessen.....	30
Den enskildes självbestämmande i verksamheter för boende och sysselsättning	30
Bemötande	31
Samverkan med andra organisationer/myndigheter	32
Kommunens inriktning mot samverkan och samarbete med organisationer och myndigheter	32

Gemensamma mål, riktlinjer och verksamhetsformer på ledningsnivå	32
Samarbete kring enskilda individer	33
Samarbetsformer mellan verksamheter för boende och andra organisationer/myndigheter	33
Samarbetsformer mellan verksamheter för sysselsättning och andra organisationer/myndigheter	34
Kvalitetssystem och personalens kompetensutveckling.....	34
Kommunens kvalitetssystem och kvalitetsutveckling	34
Kvalitetssystem för kommunens sociala verksamhet.....	34
Skriftliga riktlinjer och kvalitetsarbete i verksamhet för boende.....	35
Skriftliga riktlinjer och kvalitetsarbete i verksamheter för sysselsättning, Knuten	36
Personalens kompetensutveckling	36
Plan för personalens kompetensutveckling på övergripande ledningsnivå	36
Handläggarnas tillgång till handledning, vägledning och fortbildning	37
Personalens kompetens i verksamhet för boende och deras tillgång till handledning, vägledning och fortbildning.....	37
Personalens kompetens på Knuten och deras tillgång till handledning, vägledning och fortbildning	38

Inledning

Socialstyrelsen och samtliga länsstyrelser genomför under åren 2001 till 2004 ett nationellt projekt för att granska kommunernas insatser för personer med psykiska funktionshinder. Ett fyrtiotal kommuner i landet har granskats utifrån en helhetsorienterad ansats. Tomelilla, Staffanstorps och SDF Södra Innerstaden i Malmö har valts ut i Skåne län. Tillsynen har genomförts under 2002 och våren 2003 och omfattar kommunernas/stadsdelarnas övergripande planering av verksamheten för målgruppen, arbetet kring enskilda individer samt några verksamheter för boende och sysselsättning.

Det nationella tillsynsprojektet syftar också till att utveckla tillsynens metoder och bedömningsgrunder. Därför har ett antal bedömningsgrunder formulerats för att ge kommunerna möjlighet till ökad insyn. Dessa redovisas i rapporten tillsammans med länsstyrelsens bedömning av kommunens verksamhet på olika områden.

Enligt Socialtjänstlagen, SoL, skall socialnämnden verka för att människor med psykiska funktionshinder som möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och leva som andra. Liknande formuleringar finns i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Den tillsyn som har genomförts utgår från psykiskt funktionshindrades behov av ett fungerande boende och meningsfull sysselsättning samt behovet av vård och stöd för den psykiska och fysiska hälsan. Det innebär att även samordningen av insatser har granskats. Tillsynen inkluderar vidare kommunens hälso- och sjukvård om än i begränsad omfattning. För granskningen av kommunens hälso- och sjukvård ansvarar Socialstyrelsens tillsynsavdelning. Resultatet från denna del av tillsynen redovisas i en delrapport som biläggs denna rapport.

Länsstyrelsens rapport och beslut delges socialnämnden och kommunstyrelsen i Staffanstorps kommun.

Bakgrund

Psykiatrireformen trädde i kraft 1995 (Regeringens proposition 1993/94:218). Reformen syftade till att förbättra psykiskt funktionshindrades livssituation och öka deras möjligheter till gemenskap och delaktighet i samhället. Kommunernas ansvar för att planera och samordna de insatser som psykiskt funktionshindrade behöver förtydligades. Likaså kommunernas ansvar för att utveckla boendeformer och verksamheter för sysselsättning. Av utvärderingen av psykiatrireformen (Socialstyrelsen 1999:1) framgår att psykiskt funktionshindrade personers livssituation har börjat uppmärksammas allt mer i kommunerna. På flera områden har dock reformen ännu inte fått avsedda effekter och implementeringen av reformen har kommit olika långt i landet.

Personer med psykiska funktionshinder tillhör en grupp som många gånger inte själva söker det stöd och den service de behöver och har rätt till. Det innebär ett särskilt ansvar för tillsynsmyndigheterna att följa hur kommunerna lyckas uppmärksamma gruppens behov och erbjuda adekvata insatser. Socialstyrelsen och länsstyrelserna genomför under åren 2001 till 2004 ett gemensamt nationellt projekt för att granska om personer med psykiska funktionshinder får det stöd av socialtjänsten de har rätt till. En granskning av samtliga kommuners övergripande planering av sin verksamhet för målgruppen har genomförts under 2002. I ett fyrtiotal kommuner har även en fördjupad granskning av den praktiska verksamheten genomförts. Staffanstorps kommun är en av de kommuner som är föremål för en fördjupad granskning.

Tillsynens inriktning och syfte

Enligt socialtjänstlagen skall socialnämnden verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra (5 kap.7 § SoL). Liknande formuleringar finns i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Enligt denna lag skall kommunens verksamhet främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Målet skall vara att den enskilde får möjlighet att leva som andra (5 § LSS). De medel kommunen skall använda för att nå dessa mål anges endast undantagsvis. Det innebär att enskilda kommuner har stor handlingsfrihet att utforma sin verksamhet för målgruppen utifrån lokala förutsättningar. Samtidigt måste insatsernas kvalitet och innehåll på ett tydligt sätt relateras till de övergripande målen för att personer med psykiska funktionshinder skall få möjlighet till ökad delaktighet i samhällslivet. Ur ett tillsynsperspektiv är därför kvalitet och innehåll i verksamheten av stor betydelse. Likaså den enskildes rättssäkerhet och principen om lika möjligheter till stöd och service.

Den genomförda tillsynen har en bred och helhetsorienterad ansats. Det motiveras dels av att personer med psykiska funktionshinder har svårigheter på flera livsområden, dels av den mångfald av verksamheter och tjänster enskilda kommuner bygger upp. Tillsynen utgår från målgruppens behov av socialtjänstens insatser på några centrala områden. Det gäller ett fungerande boende, meningsfull sysselsättning, vård och stöd för sin hälsa samt behovet av samordnade insatser från kommun och landsting.

Tillsynen omfattar vidare kommunens verksamhet på flera nivåer; hur kommunen planerar verksamheten på ledningsnivå, hur arbetet ser ut kring enskilda individer samt kvalitet och innehåll i verksamheter för boende och sysselsättning. Även kommunens hälso- och sjukvård ingår, om än i begränsad omfattning, i denna tillsyn. En helhetsorienterad tillsyn förväntas leda till att brister på flera områden av kommunens verksamhet blir uppmärksammade vid samma tillfälle och därmed åtgärdade i sin helhet.

Projektets avsikt är även att utveckla och förbättra tillsynens metoder för att öka förutsägbarheten och tydligheten. Därmed får enskilda kommuner en ökad insyn i länsstyrelsernas arbetssätt och bedömningar. Möjligheten att jämföra tillsynens resultat mellan olika kommuner ökar också. Inom ramen för tillsynsprojektet har mer specifika krav på kommunens verksamhet formulerats. Kraven grundas på lagstiftningen och psykiatrireformens intentioner men också på den samlade kunskap som finns från olika utvärderingar.

Granskningen av Staffanstorps kommun är således en del av tillsynsmyndigheternas landsomfattande tillsyn över kommunernas insatser för personer med psykiska funktionshinder. Det innebär att resultatet av tillsynen i Staffanstorps kommun också kommer att ingå i en sammanställning av tillsynens resultat på nationell nivå.

Vad har granskats och hur?

Ett antal granskningsområden har valts med utgångspunkt i kommunernas ansvar för personer med psykiska funktionshinder. Tillsynen omfattar tre delundersökningar:

- Granskning av kommunernas planering och uppbyggnad av verksamheter
- Granskning av rättssäkerheten i handlägningsprocessen och kvalitet och innehåll i handläggarnas arbete med enskilda individer
- Granskning av kvalitet och innehåll i verksamheter för boende och sysselsättning

Valda granskningsområden

Kommunens ansvar att nå de personer med psykiska funktionshinder som har behov av socialtjänstens insatser

Enligt socialtjänstlagen skall socialnämnden göra sig förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för människor med fysiska och psykiska funktionshinder samt i sin uppsökande verksamhet upplysa om socialtjänstens verksamhet på dessa områden (5 kap. 8 § SoL). En central uppgift för kommunen är således att finna de personer med psykiska funktionshinder som har behov av socialtjänstens insatser och erbjuda dem kommunens stöd. Denna uppgift är särskilt viktig med tanke på att målgruppen många gånger själva inte söker den hjälp de behöver.

Kommunens ansvar för att planera sin verksamhet och bygga upp verksamhet och insatser för personer med psykiska funktionshinder

Enligt socialtjänstlagen har kommunen en skyldighet att planera sin verksamhet för människor med psykiska funktionshinder (5 kap. 8 § SoL). En sådan planering är nödvändig för att målgruppen skall uppmärksammas och för att nödvändiga resurser skall avsättas. Planeringen bör utgå från kunskap om målgruppens behov och förutsättningar och på ett tydligt sätt vägleda cheferna i deras planering av olika typer av verksamheter. En planering av kommunens olika verksamheter är också nödvändig för att dessa skall kunna följas upp och anpassas efter nya behov och förutsättningar.

Socialnämnden skall vidare medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd. Kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för dem som behöver ett sådant boende. (5 kap. 7 § SoL). Personer med psykiska funktionshinder har mer eller mindre omfattande funktionshinder och varierande behov av stöd till ett fungerande boende, lämplig sysselsättning eller andra centrala insatser. Det stöd som byggs upp av kommunen skall både täcka målgruppens behov och vara tillräckligt varierat för att var och en skall få ett individanpassat stöd.

Kommunens ansvar för att kommunens stöd till den enskilde är behovsstyrt och rättssäkert handlagt

För att stödet till enskilda individer skall leda till ökade möjligheter att delta i samhällets gemenskap och leva som andra, bör stödet utformas utifrån en helhetssyn på den enskildes behovssituation där sociala, fysiska, medicinska och psykiska behov beaktas. En individuell plan bör upprättas. En systematisk uppföljning av beslut, planer och insatser bör genomföras och vid behov omprövas (SOSFS 1998:8 (S)). Handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling skall dokumenteras (11 kap. 5 § SoL). Den som så önskar skall vidare ha möjlighet att få ett personligt stöd i form av kontaktperson (3 kap. 6 § SoL, 9 § punkt 4 LSS). Personligt ombud bör även erbjudas i de kommuner där sådana finns.

Kommunens ansvar för kvalitet och innehåll i verksamheter för boende och sysselsättning

Kommunen ansvarar för att medverka till att den enskilde får meningsfull sysselsättning och får bo på ett sådant sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd. Det innebär att de verksamheter kommunen bygger upp skall ha en sådan kvalitet och ett sådant innehåll att de skapar möjligheter för de psykiskt funktionshindrade till ökat deltagande i samhällets gemenskap. Verksamheterna bör därför ha en motiverande och rehabiliterande inriktning. Innehållet i kommunens verksamheter bör utformas utifrån kunskapen om målgruppens särskilda svårigheter. Insatserna inom ramen för verksamheten skall vidare individanpassas och skraddarsys efter var och ens behov och förutsättningar. Det är också viktigt att enskilda har tillgång till en särskild kontaktperson i verksamheten.

Kommunens ansvar för att ha system för att fortlöpande säkra och utveckla kvaliteten i den sociala verksamheten såväl som i verksamheten för hälso- och sjukvård

För att kvaliteten ska kunna säkras och fortlöpande utvecklas är det viktigt att kommunen har ett system för planering, utförande, uppföljning och utveckling av kvaliteten i såväl verksamheten i stort som i verksamheter för boende och sysselsättning (SOSFS 1998:8 (S), SOSFS:24 (M)).

Kommunernas ansvar för att det finns personal med adekvat kompetens och personlig lämplighet i arbetet med personer med psykiska funktionshinder

För utförande av socialnämndens uppgifter skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet (3 kap. 3 § SoL). Personalens kompetens i arbetet med personer med psykiska funktionshinder är viktig för att dessa skall få de insatser de behöver och har rätt till. Personalens kompetensutveckling skall därför uppmärksammas såväl på övergripande ledningsnivå som på enhetsnivå.

Kommunens ansvar att samverka med både brukar- och anhörigorganisationer och personalens ansvar att samarbeta med enskilda brukare

Psykiatrireformen lyfter fram betydelsen av socialnämndens samverkan med brukar- och anhörigorganisationer. Det kan gälla såväl i nämndens uppsökande verksamhet som när kommunen planerar sina insatser för målgruppen (3 kap. 4 § SoL, 5 kap. 8 § SoL). På den individuella nivån skall socialnämndens insatser utformas och genomföras tillsammans med den enskilde (3 kap. 5 § SoL).

Kommunens ansvar att samverka med psykiatrin och andra berörda myndigheter

Flera välfärdsaktörer har ett gemensamt ansvar för att personer med psykiska funktionshinder får ett samordnat stöd från samhället. Kommunerna har dock ett särskilt ansvar för att uppmärksamma behovet av samordnade insatser. För att detta skall vara möjligt krävs en samordning av resurser och regelverk på ledningsnivå och ett samarbete mellan personal från olika enheter och myndigheter/organisationer. Båda nivåerna är ömsesidigt beroende av varandra. En samordning på ledningsnivå är ingen garanti för att ett samarbete verkligen kommer igång på den operativa nivån. Likaså är ett samarbete mellan olika personalgrupper inte en garanti för ett hållbart samarbete över tid. Ett välutvecklat samarbete på personell nivå riskerar att försvinna om inte samarbetet är legitimerat av ledningen för respektive organisation eller myndighet. Gemensamma mål, riktlinjer och former är en förutsättning för att samarbetet ska överleva på lång sikt (5 kap. 8 § SoL, 3 kap. 4 och 5 §§ SoL).

Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar

Enligt hälso- och sjukvårdslagen skall det finnas en verksamhetschef som ansvarar för kommunens hälso- och sjukvård (29 § HSL). Inom det verksamhetsområde som kommunen bestämmer skall det även finnas en medicinskt ansvarig sjuksköterska (24 § HSL). För att säkerheten i vården skall kunna säkerställas skall kommunen ha rutiner för sin läkemedelshantering (SOSFS 2000:17).

Metod – tre delundersökningar

Granskning av kommunens planering av sin verksamhet för personer med psykiska funktionshinder

En enkät skickades till landets samtliga kommuner i januari 2002 inklusive Staffanstorps kommun. Nämnden ombads att bifoga aktuella dokument till ett antal frågor. Det gällde politiska mål, verksamhetsplan, skriftliga riktlinjer för utskrivning eller permission från slutna psykiatrisk vård samt samordnad och individuell plan, gemensamma mål/policy för samverkan och plan för kompetensutveckling. Socialnämnden svarade på enkäten och bifogade skriftliga mål för människor med funktionshinder och långvarigt störda människor. Kvaliteten i svaren har granskats av länsstyrelsen.

Urval av kommuner för en fördjupad granskning

Den fördjupade tillsynen av kommunernas insatser för personer med psykiska funktionshinder har genomförts i ett urval av landets kommuner. Urvalet av kommuner skapar förutsättningar att på nationell nivå belysa frågan om psykiskt funktionshindrades tillgång till ett tillräckligt och anpassat stöd nio år efter psykiatrireformen.

Granskning av rättssäkerheten i handlägningsprocessen och kvalitet och innehåll i handläggarnas arbete med enskilda individer

Granskningen fokuseras på handläggarnas dokumentation av socialtjänstens insatser samt deras bedömning av enskildas behov, deras planering och uppföljning av insatser. Om insatserna eller stödet är tillräckligt och individanpassat ingår också det i denna granskning. Däremot granskas inte arbetet med enskilda individer i utförligheten.

Urval av individer

Staffanstorps kommun ombads att upprätta en lista på det antal psykiskt funktionshindrade som har stöd från socialtjänsten. Listan innehöll 13 personer. Något slumpmässigt urval av personerna på listan gjordes ej på grund av ett litet antal individer. 2 personer hade dessutom färdtjänst som enda bistånd varför de räknades bort. 3 av de 13 personerna hade endast försörjningsstöd varför endast deras akter granskades. Med 6 personer genomförde länsstyrelsen intervjuer.

Metod för datainsamling

Information kring utvalda personer har insamlats från flera källor i syfte att få ett tillförlitligare underlag för Länsstyrelsens bedömningar. Individens akt har granskats utifrån en checklista. Den handläggare som har den huvudsakliga kontakten med individen har sedan via en enkät fått svara på ett antal frågor om individen. Dessutom har en kvalitativ intervju genomförts med de individer som tackade ja till att intervjuas.

Analys och bedömning

Den insamlade informationen har strukturerats och utgjort underlag för en bedömning på individnivå på ett antal områden. Individmaterialet har sedan sammanställts. Länsstyrelsen vill inte dra några generella slutsatser från de 6 intervjuer då metoden var ostrukturerad och byggde på vad personerna valde att berätta.

Granskning av verksamheter för boende och sysselsättning

Urval av verksamheter

I Staffanstorps kommun har träffpunkten Knuten granskats då detta är den enda verksamheten. Någon sysselsättningsverksamhet med mer arbetsliknande innehåll eller särskilda boendeformer för målgruppen fanns ej.

Metod för datainsamling

Skriftligt material i form av mål och styrdokument såsom verksamhetsberättelse, verksamhetsplan, system för avvikelshantering och klagomål samt samverkansrutiner har inhämtats i det fall sådana dokument funnits upprättade. Vid besök i verksamheterna har en strukturerad chefsintervju respektive gruppintervju med personalen genomförts. En checklista har använts för granskning av den fysiska miljön i verksamheterna. En gruppintervju gjordes också med 7 av Knutens besökare.

Analys och bedömning

Den insamlade informationen har strukturerats och utgjort underlag för bedömningar av verksamheten på olika områden.

Hur ska rapporten läsas?

Länsstyrelsen har genomfört en omfattande granskning av Staffanstorp kommuns verksamhet för personer med psykiska funktionshinder. Granskningen omfattar både planeringen av verksamheten och arbetet i praktiken. Det innebär att rapporten blir omfattande för att en samlad bild av hela granskningen skall kunna ges. En delrapport som omfattar Socialstyrelsens granskning av kommunens hälso- och sjukvård på planeringsnivån bifogas denna rapport.

Den första delen av rapporten är en allmän beskrivning av kommunen och hur kommunen organiserat sin verksamhet för personer med psykiska funktionshinder. I den allmänna beskrivningen ingår även uppgifter om befolkningen och förväntat antal personer med psykiska funktionshinder i kommunen.

Redovisningen av länsstyrelsens granskning och dess resultat är indelad i sju delar. För varje område redovisas länsstyrelsens bedömningar från granskningen på planeringsnivån, granskningen kring enskilda individer samt granskningen av verksamheter för boende och sysselsättning. För varje område redovisas även länsstyrelsens bedömningsgrunder samt länsstyrelsens iakttagelser.

Begrepp som används i rapporten

Personer med psykiska funktionshinder

Begreppet definieras utifrån Socialstyrelsens definition av psykiatrireformens målgrupp. Det är personer som lider av sådana funktionsnedsättande och så omfattande psykiska besvär att de har svårt att klara det dagliga livet och behöver stöd från socialtjänsten.

Verksamheter för boende

Beteckningen ”verksamheter för boende” används i rapporten som ett samlingsbegrepp för olika typer av verksamheter som förmedlar stöd till ett fungerande boende för psykiskt funktionshindrade. En verksamhet avgränsas genom att en chef och viss personal är knutna till verksamheten. Olika typer av verksamheter kan vara:

- Verksamhet som förmedlar boendestöd (del av verksamhet inom hemtjänsten, boendestödsgrupper, trapphusboende)
- Bostad med särskild service enligt 5 kap. 7 § SoL eller 9 § LSS
- Hem för viss annan heldygnsvård enligt 5 kap. 7 § SoL
- Hem för vård eller boende (HVB)

Verksamheter för sysselsättning

Beteckningen ”verksamheter för sysselsättning” används i rapporten som ett samlingsbegrepp för olika typer av sysselsättningsverksamheter. En verksamhet avgränsas genom att en chef och viss personal är knutna till verksamheten. Olika typer av verksamheter kan vara:

- Daglig verksamhet enligt LSS
- Dagverksamhet (träffställe) enligt 3 kap. 6 § SoL
- Dagverksamhet (mer strukturerat innehåll med arbetsliknande inslag) enligt 3 kap. 6 § SoL
- Rehabiliteringsverksamhet i samverkan med andra huvudmän enligt 2 kap. 6 § SoL

Beskrivning av kommunen

Hur många personer med psykiska funktionshinder har kommunen kontakt med?

I Staffanstorp kommun var 12 110 personer mellan 19 och 64 år bosatta den 31 december 2003. Utifrån Socialstyrelsens procenttal uppskattade personer med psykiska funktionshinder så skulle det innebära att det i Staffanstorp fanns ca 68 personer med psykiska funktionshinder mellan 19 och 64 år den 31 december 2003. Enligt den lista som Vård och Omsorg redovisade till länsstyrelsen i september 2002 fanns det 13 personer med psykiska funktionshinder som hade insatser från socialtjänsten. Av dessa var det dock endast 8 personer som hade insatser i form av boendestöd eller sysselsättning.

Socialstyrelsen har uppskattat antal personer med psykiska funktionshinder i befolkningen som är 18 år och äldre.

Storstad: 0,96% av befolkningen 18 år och äldre

Övriga landet: 0,56% av befolkningen 18 år och äldre

Totalt: 0,63% av befolkningen 18 år och äldre

(källa: Socialstyrelsen följer upp och utvärderar 1998:4, sid 40)

Hur organiserar kommunen sitt arbete för personer med psykiska funktionshinder?

Socialnämnden ansvarar för de insatser som ges till personer med psykiska funktionshinder i Staffanstorp kommun. Organisatoriskt ligger dessa insatser under Vård och Omsorg. Vård och Omsorg har även ansvar för träffpunkten Knuten.

Då Staffanstorps kommun saknar särskilda boendeformer för målgruppen placeras personer i enskild verksamhet i andra kommuner.

Planering och uppbyggnad av verksamheter

Kommunens kännedom om och information till personer med psykiska funktionshinder

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen skall genom inventering eller på annat godtagbart sätt inhämta uppgifter om antal personer med psykiska funktionshinder och deras behov. Inventeringen bör vara regelbunden och göras i samverkan med psykiatrin.

(5 kap. 8 § SoL och 15 § punkt 1 LSS)

Kommunen skall informera om det stöd och den service som erbjuds personer med psykiska funktionshinder. Information bör vara regelbunden samt tillräckligt bred och träffsäker.

(3 kap. 1 och 4 §§ SoL, 5 kap. 8 § SoL och 15 § punkt 3 LSS)

Uppfyller kraven:

- Kommuner som i samverkan med psykiatrin gjort en inventering under de senaste 7 åren innehållande antal personer, kön, ålder, boende och sysselsättning alternativt skaffat sig kännedom om målgruppen på annat sätt och i godtagbar omfattning.
- Kommuner som har genomfört informationsinsatser under de senaste året och använt sig av mer än en informationskanal.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- som ställs på kommunen att skaffa sig kännedom om de personer med psykiska funktionshinder som finns i kommunen
- som ställs på information om socialtjänstens insatser till personer med psykiska funktionshinder

Länsstyrelsens iakttagelser

Enligt enkätundersökningen från 2002 om kommunens planering har kommunen skaffat sig kännedom om personer med psykiska funktionshinder i kommunen genom Mobila teamets verksamhet 1995-98. En inventering har därefter genomförts 2001. Inventeringen omfattade antal personer, kön, ålder, boende, sysselsättning, hälsa, ekonomi, utbildning, socialt nätverk och pågående insatser. Den omfattade ej huruvida språksvårigheter fanns. Inventeringen skedde tillsammans med psykiatri och primärvård. Informationsinsatser har skett genom uppsökande verksamhet, utbildning av hemtjänstpersonal och teaterföreställning. Kommunen hade 2002 riktat muntlig information direkt till brukar- och anhörigorganisationer.

Kommunens mål och planer för personer med psykiska funktionshinder

Politiska mål och verksamhetsplan på övergripande ledningsnivå

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen bör ha mål för sin verksamhet på politisk nivå samt en verksamhetsplan som stöd för personal på olika nivåer i organisationen.
(5 kap. 8 § SoL, SOSFS 1998:8)

Uppfyller kraven:

- Kommuner som har politiska mål i skriftlig form
- Kommuner som har en skriftlig verksamhetsplan med lokal prägel och som fokuserar på frågor som har betydelse för målgruppen.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på politiska mål för verksamheten för personer med psykiska funktionshinder

Uppfyller ej kraven

- på skriftlig verksamhetsplan för personer med psykiska funktionshinder

Länsstyrelsens iakttagelser

Kommunen angav i enkätundersökningen från våren 2002 att de hade en skriftlig policy och skriftliga mål på politisk nivå. Däremot angav de i enkäten att en övergripande verksamhetsplan saknades.

Mål, plan och uppföljning i verksamhet för boende

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

En verksamhet för boende skall ha en plan för verksamheten med angivna mål som kontinuerligt följs upp. Målen och de medel verksamheten har till sitt förfogande skall utgå från psykiatrireformens intentioner och de boendes behov av ett fungerande boende samt konkretiseras efter den typ av verksamhet det gäller.

(5 kap. 7 och 8 §§ SoL, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- verksamheten ha en plan med konkreta mål som tydliggör sambandet mellan mål, medel och resurser
- angivna mål och medel utgå från de boendes behov av ett välfungerande boende och konkretiseras utifrån verksamhetens uppdrag
- planen ha följts upp minst en gång det senaste året
- planen vara känd av personalen i verksamheten

Länsstyrelsens iakttagelser

Staffanstorps kommun har inget boende för målgruppen. I akterna som länsstyrelsen granskat har flera ansökningar om gruppboende avslagits trots konstaterat behov, då socialnämnden inte kunnat verkställa beslutet inom 3 månader. Länsstyrelsen anser att personer som har behov av särskilda boendeformer ska få det i sin hemkommun.

Mål, plan och uppföljning i verksamheter för sysselsättning, Knuten

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

En verksamhet för sysselsättning skall ha en plan för verksamheten med angivna mål som kontinuerligt följs upp. Målen och de medel verksamheten har till sitt förfogande skall utgå från psykiatrireformens intentioner och deltagarnas behov av en lämplig sysselsättning samt konkretiseras efter den typ av verksamhet det gäller.

(5 kap. 7 och 8 §§ SoL, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- verksamheten ha en plan med konkreta mål som tydliggör sambandet mellan mål, medel och resurser
- angivna mål och medel utgå från deltagarens behov av en välfungerande sysselsättningsverksamhet och konkretiseras utifrån verksamhetens uppdrag
- planen ha följts upp minst en gång det senaste året
- planen vara känd av personalen i verksamheten

Länsstyrelsens bedömning för Knuten

Uppfyller ej kraven

- då plan för verksamheten med angivna mål som kontinuerligt följs upp saknas

Länsstyrelsens iakttagelser

Länsstyrelsens bedömning grundar sig på uppgifter från samtal med vikarierande sektionsledare, psykiatrisamordnare och personal. Ett arbete med att utforma en verksamhetsplan skulle påbörjas hösten 2003.

Kommunens utbud av insatser

Vilka verksamheter för boende finns i kommunen?

Det finns inga särskilda boendeformer, förutom boendestöd, för personer med psykiska funktionshinder i kommunen. I akterna som länsstyrelsen granskat hade flera personer fått avslag på sin ansökan om gruppboende utifrån att kommunen inte kunde verkställa beslut trots konstaterat behov. Av de 6 personer som länsstyrelsen intervjuade var 4 personer placerade i enskild vård. 3 av dem väntade på att bostadsfrågan skulle lösas i hemkommunen. En person hade vistats i enskild vård i över 10 år, men ville stanna där. Återstående personer hade egna lägenheter med olika typer av stöd.

Tillgång till långsiktigt och anpassat boende

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för de personer med psykiska funktionshinder som har behov av ett sådant boende.

(5 kap. 7 § SoL, 9 § punkt 9 LSS, JO:s yttrande den 6 september 2000 om verkställighet)

Uppfyller kraven:

- Kommuner som verkställt alla beslut om bostad med särskild service inom tre månader
- Kommuner som endast undantagsvis placerar personer med psykiska funktionshinder under 65 år i äldreboende.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller ej kraven

- då kommunen inte verkställt alla beslut om bostad med särskild service inom tre månader.

Uppfyller kraven

- då kommunen endast undantagsvis placerar personer med psykiska funktionshinder under 65 år i äldreboende.

Länsstyrelsens iakttagelser

Vid aktgranskningen och individintervjuerna som länsstyrelsen företog hösten 2002 och våren 2003 fanns flera beslut om avslag på ansökan om bostad med särskild service trots konstaterat behov. Nämnden hade avslagit då bifallsbeslut inte kunde verkställas inom tre månader. Enligt enkätundersökningen från 2002 om kommunens planering uppgavs att ingen, den 31 januari 2002, väntat mer än 3 månader på att beslut om bostad med särskild service skulle verkställas.

Vilka verksamheter för sysselsättning finns i kommunen?

I Staffanstorps kommun finns Knuten som är en träffpunkt. Tidigare fanns även Produkten som var en verksamhet med mer arbetsliknande innehåll. Någon daglig sysselsättning för målgruppen finns ej i kommunen.

Tillgång till alternativa insatser för sysselsättning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen skall kunna erbjuda ett utbud av alternativa sysselsättningar som är varierat och har en tydlig inriktning mot rehabilitering. Verksamheter för sysselsättning bör innehålla mer eller mindre arbetsliknande inslag och kommunen bör regelbundet inventera möjliga arbetsplatser på orten. (3 kap. 6 § SoL, 5 kap. 7 § SoL, 9 § punkt 10 LSS)

Uppfyller kraven:

- Kommuner som under det senaste året har kunnat erbjuda minst tre alternativa sysselsättningsmöjligheter.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller ej kraven

- på variation i tillgången till alternativa insatser för sysselsättning.

Länsstyrelsens iakttagelser

Länsstyrelsen anser att placeringen av träffpunkten Knuten ligger väl belägen mitt i centrum.

Personer med psykiska funktionshinder har rätt att ansöka om daglig sysselsättning enligt SoL. Länsstyrelsen anser att det är en brist att sådan verksamhet saknas i Staffanstorps kommun.

Den enskildes rättssäkerhet i handläggningsprocessen

Rättssäkerhet i handläggningsprocessen

Handläggning av ansökan om insatser kring boendet

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Ansökan

Enligt dokumentationsskyldigheten skall en ansökan om boende, boendestöd dokumenteras.

(11 kap 1 och 5 §§ SoL, 8 § LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall ansökan vara dokumenterad med vad som söks och vem som söker.

Utredning

En utredning skall finnas dokumenterad och innehålla beskrivning av funktionshindren och aktuell situation, behoven av insatser, vad som föranleder ansökan, vilka insatser som söks, sökandes egna önskemål och resurser samt förslag till beslut. (11 kap 1 och 5 §§ SoL, 13 § Förvaltningslagen)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall utredningen minst innehålla vad som föranleder ansökan, vilka insatser som söks och förslag till beslut.

Handläggningstid

Utredning skall inledas skyndsamt och genomföras utan dröjsmål och leda till beslut i rimlig tid.

Rimlig tid är en månad i undantagsfall längre (7 § FL, 11 kap 1 § SoL).

- För att uppfylla ställda krav skall handläggningstiden i normalfallet inte överstiga en månad.

Beslut

Beslutet skall innehålla vad som sökts, vad som bifallits respektive avslagits och enligt vilken paragraf, när beslutet fattades och av vem. Om det är ett avslagsbeslut skall det innehålla motivering och besvärshänvisning. (4 kap 1 och 2 §§ 11 kap 8 § SoL, 9 § p 1-10 LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall beslutet minst innehålla vad som bifallits respektive avslagits och enligt vilket lagrum, om avslag motivering och besvärshänvisning.

Uppföljning av beslut

En systematisk uppföljning av beslut, planer och insatser, som berör den enskilde, bör göras och dokumenteras samt vid behov omprövas. När det gäller långtgående beslut som bostad med särskild service är det istället lämpligt att det i beslutet antecknas tid för uppföljning. (SOSFS 1998:8 (S))

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet bör uppföljnings/omprövningsdatum finnas dokumenterat.

Verkställighet av beslut

Beslut ska verkställas omgående. När det gäller bostad med särskild service måste beslutet verkställas inom rimlig tid, som får bedömas från fall till fall, men bör inte överskrida tre månader.

(16 kap 3 § sista st. och 11 kap 5 § SoL och 27 § sista st. LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet bör beslutet om boendestöd/hemtjänst och eventuellt andra insatser kring boendet ha verkställts inom en månad och beslutet om bostad med särskild service ha verkställts inom tre månader.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på rättssäkerhet i ansökan, utredning, beslut och i de flesta fall även verkställighet, när det gäller frågan om insatser kring boendet för de personer med psykiska funktionshinder som vars akter som Länsstyrelsen har granskat

Uppfyller ej kraven

- på uppföljning av beslut i hälften av de granskade akterna på Vård och Omsorg, då dessa saknade datum för omprövning av beslut

Länsstyrelsens iakttagelser

6 personers akter har granskats inom Vård och Omsorg i Staffanstorps kommun

2 personer har erhållit avslag på bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS, då kommunen inte kunde verkställa beslut inom 3 månader då särskild boendeform för målgruppen inte fanns i kommunen. 1 person har erhållit avslag på ansökan om servicelägenhet enligt SoL, då behovet ej kunde tillgodoses inom 3 månader.

4 personer befann sig i enskilda verksamheter, 3 av dem i avvaktan på plats i hemkommunen. 1 person befann sig i en enskild verksamhet i Småland sedan 1992 och då denne trivdes ville han inte flytta tillbaka. 1 person befann sig i en enskild verksamhet i Hörs kommun sedan 1998, inledningsvis för korttidsvistelse men verkar därefter ha fått bli kvar eftersom plats saknas i hemkommunen. 2 personer befann sig i enskild verksamhet i Simrishamns kommun sedan 2000 respektive 2002.

En person bodde i bostad med särskild service i Staffanstorp. En annan person bodde i egen lägenhet och hade enda insats i form av matdistribution.

Länsstyrelsen anser att Staffanstorps kommun bör planera och tillskapa särskilda boendeformer utifrån de behov som finns hos personer med psykiska funktionshinder i kommunen.

Handläggning av ansökan om insatser kring sysselsättningen

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Ansökan

Enligt dokumentationsskyldigheten skall en ansökan om sysselsättning dokumenteras.

(11 kap 1 och 5 §§ SoL, 8 § LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall ansökan vara dokumenterad med vad som söks och vem som söker.

Utredning

En utredning skall finnas dokumenterad och innehålla beskrivning av funktionshindren och aktuell situation, behoven av insatser, vad som föranleder ansökan, vilka insatser som söks, sökandes egna önskemål och resurser samt förslag till beslut.

(11 kap 1 och 5 §§ SoL, 13 § Förvaltningslagen)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall utredningen minst innehålla vad som föranleder ansökan, vilka insatser som söks och förslag till beslut.

Handläggningstid

Utredning skall inledas skyndsamt och genomföras utan dröjsmål och leda till beslut i rimlig tid.

Rimlig tid är en månad i undantagsfall längre. (7 § FL, 11 kap 1 § SoL)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall handläggningstiden i normalfallet inte överstiga en månad.

Beslut

Beslutet skall innehålla vad som sökts, vad som bifallits respektive avslagits och enligt vilken paragraf, när beslutet fattades och av vem. Om det är ett avslagsbeslut skall det innehålla motivering och besvärshänvisning. (4 kap 1 och 2 §§ 11 kap 8 § SoL, 9§ p 1-10 LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall beslutet minst innehålla vad som bifallits respektive avslagits och enligt vilket lagrum, om avslag motivering och besvärshänvisning.

Uppföljning av beslut

En systematisk uppföljning av beslut, planer och insatser, som berör den enskilde, bör göras och dokumenteras samt vid behov omprövas. (SOSFS 1998:8 (S))

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet bör uppföljnings/omprövningsdatum finnas dokumenterat.

Verkställighet av beslut

Beslut ska verkställas omgående. (16 kap 3 § sista st. och 11 kap 5 § SoL och 27 § sista st. LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet bör beslutet om sysselsättning ha verkställts inom en månad.

Länsstyrelsens iakttagelser

Det fanns i regel inga beslut om sysselsättning eftersom sådan verksamhet saknas för målgruppen. Tidigare fanns en verksamhet som hette Produkten. Flera av de som Länsstyrelsen intervjuade besökte kontinuerligt träffpunkten Knuten.

En person hade ansökt om dagligt sysselsättning enligt 9 § 10 LSS, men erhållit avslag med anledning av att rätten ej föreligger för personer i grupp 1 § 3 LSS.

Länsstyrelsen anser att Staffanstorps kommun bör planera och tillskapa alternativa sysselsättningar utifrån de behov som finns hos personer med psykiska funktionshinder i kommunen.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att handläggaren informerar personer i målgruppen om rätten till daglig sysselsättning enligt SoL. Denna insats skall beviljas till den som söker och bedöms ha rätt därtill.

Kvalitet och innehåll i handläggarnas arbete med enskilda individer

Handläggarnas stöd till enskilda personer med psykiska funktionshinder

Hur beskriver de enskilda själva sina behov, sina kontakter, den hjälp och det stöd de får av kommunen?

Då Staffanstorps kommun endast hade 13 individer på listan över personer med psykiska funktionshinder med beslut om insats enligt SoL eller LSS, gjordes inget slumpmässigt urval av dessa personer. Tanken var annars att ett slumpmässigt urval på 15 personer skulle gjorts.

2 personer föll ifrån i urvalet på denna lista av 13 personer, då de endast var beviljade färdtjänst. 3 personer på listan hade endast bistånd i form av försörjningsstöd och tillhörde inte heller tillsynens målgrupp.

Av återstående 8 personer intervjuades 6. Länsstyrelsens intervjuare lyckades inte få kontakt med 2 personer för intervju. Av de intervjuade var 4 män och 2 kvinnor. De var födda mellan 1937 och 1966.

4 personer befann sig i enskild verksamhet. 1 person bodde i bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS. 1 person bodde i egen lägenhet.

Alla hade inkomst av sjukbidrag/sjukersättning. De flesta hade gode män för hjälp med ekonomin. De som bodde i Staffanstorp besökte regelbundet träffpunkten Knuten.

Alla var ensamstående. Ett par hade fästman/fästmö. 2 personer hade barn.

3 personer som var placerade i enskild vård ville återvända till Staffanstorp.

Ett par av de intervjuade kände till att det fanns ett personligt ombud i kommunen och hade erbjudits kontakt med densamme.

Några kommentarer från de intervjuade:

-”Jag längtar tillbaka till Staffanstorp. XX från öppenvården med kompisar har hälsat på. Ibland trivs jag ej här. Jag skulle vilja ha en egen lägenhet, men skulle inte klara det. Det är jättegod mat här, husmanskost.”

-”Jag har ingen åsikt om personalen här. Allt ansvar tas ifrån en, det känns jättejobbigt. Min handläggare har inte ringt mig en enda gång sedan jag kom hit”

-”Jag vill flytta hem till Staffanstorp igen. Jag vill flytta ihop med min kille:”

-”Jag känner ej till vem som är min LSS-handläggare på kommunen, vi träffas inte så ofta”.

Stödprocessen – Behovet av ett fungerande boende

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder har rätt att få relevanta behov av boende/boendestöd uppmärksammade, planerade i sin helhet och få de insatser som motsvarar hans/hennes behov. Insatserna skall vara anpassade till individens förutsättningar och behov och följas upp regelbundet. (4 kap 1 § SoL, 5 kap. 7§ SoL, 9 § p. 9 LSS, 10 § LSS, 15 § p. 1 LSS, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- behovet av boende/boendestöd vara uppmärksammat och bedömt av handläggaren eller framgå tydligt av personakten. Den enskildes egna utsagor skall motsvaras av de behov som uppmärksammas.
- det finnas angivna mål och en tydlig planering som motsvaras av den enskildes egna utsagor.
- den enskilde få de insatser som han har behov av. Insatserna skall vara anpassade efter den enskildes situation och förutsättningar. Det skall framgå av den enskildes egna utsagor att insatserna är tillräckliga och anpassade till individens situation.
- en uppföljning av aktuella insatser och individens situation har genomförts minst en gång det senaste året. Den enskilde skall själv beskriva att hans behovssituation följs upp.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på att uppmärksamma enskildas behov av stöd för alla 8 individerna, på formulerade mål och individuell planering av insatser för 4 av individerna, på tillräckliga och anpassade insatser för 6 av individerna och på uppföljning av genomförda insatser när det gäller den enskildes boendesituation endast för 1 individ

Uppfyller inte kraven

- på formulerade mål och individuell planering av insatser för 4 individer, på tillräckliga och anpassade insatser för 1 individ och på uppföljning av genomförda insatser för 4 individer.

Länsstyrelsens iakttagelser

För 1 person saknades delvis bedömningsunderlag.

Länsstyrelsen konstaterar behov av tätare uppföljning av beviljade insatser, lämpligen var 6:e månad.

Stödprocessen – Behovet av en lämplig sysselsättning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder har rätt att få relevanta behov av sysselsättning uppmärksammade, planerade i sin helhet och få de insatser som motsvarar hans/hennes behov. Insatserna skall vara anpassade till individens förutsättningar och behov och följas upp regelbundet.

(4 kap 1 § SoL, 5 kap. 7§ SoL, 9 § p. 9 LSS, 10 § LSS, 15 § p. 1 LSS, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- behovet av sysselsättning vara uppmärksammat och bedömt av handläggaren eller framgå tydligt av personakten. Den enskildes egna utsagor skall motsvaras av de behov som uppmärksammas.
- det finnas angivna mål och en tydlig planering som motsvaras av den enskildes egna utsagor.
- den enskilde få de insatser som han har behov av. Insatserna skall vara anpassade efter den enskildes situation och förutsättningar. Det skall framgå av den enskildes egna utsagor att insatserna är tillräckliga och anpassade till individens situation.
- en uppföljning av aktuella insatser och individens situation ha genomförts minst en gång det senaste året. Den enskilde skall själv beskriva att hans behovssituation följs upp.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på att uppmärksamma enskildas behov av sysselsättning för 7 av 8 individer, på formulerade mål och individuell planering för 2 individer, på individuellt anpassade insatser för 4 individer och på uppföljning av genomförda insatser för 1 individ som ingått i granskningen

Uppfyller inte kraven

- på att uppmärksamma 1 enskilds behov av sysselsättning, på formulerade mål och individuell planering för 4 individer och på uppföljning av genomförda insatser för 4 individer som ingått i granskningen.

Länsstyrelsens iakttagelser

Bedömningsgrund har saknats vad gäller vissa variabler för några individer.

Det fanns oftast ingen separat utredning om sysselsättning

Länsstyrelsen anser att det är svårt att bedöma huruvida personer är nöjda eftersom de ofta inte känner till vad de har rätt till enligt lag.

De personer som befann sig i enskild verksamhet kunde delta i viss sysselsättning där. De som bor i Staffanstorps besöker träffpunkten Knuten.

Stödprocessen – Behovet av samordnade insatser

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder har rätt att få sina behov bedömda utifrån en helhetssyn på den psykiskt funktionshinderades situation, möjligheter och behov där sociala, fysiska, medicinska och psykiska behov beaktas. Behövliga insatser skall planeras och samordnas i en individuell plan som motsvarar den enskildes behov av socialtjänstens insatser. En systematisk uppföljning av beslut, planer och insatser bör genomföras regelbundet och vid behov omprövas.

(SOSFS 1998:8 (S), 10 § LSS)

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- relevanta behov av boendestöd, sysselsättning samt vård för psykisk och fysisk hälsa ha uppmärksamats i sin helhet.
- den enskilde har en individuell plan där insatserna från socialtjänsten samordnas i sin helhet
- uppföljningen av genomförda insatser ske på ett samordnat sätt.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på att uppmärksamma relevanta behov

Uppfyller inte kraven

- på individuella planer och samordning

Länsstyrelsens iakttagelser

Vid aktgranskningen fann Länsstyrelsen grundliga utredningar till grund för besluten. Olika kontakter hade tagits i samband med utredningen.

Individuella planer saknades i samtliga akter. Likaså var uppföljningen i vissa fall bristfällig.

Kontaktperson eller personligt ombud

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder har behov av att ha tillgång till en förtroendefull kontakt som är kontinuerlig över tid och bör därför erbjudas en sådan.

(3 kap 6 § SoL, 9 § p. 4 LSS, Prop. 1993/94:218)

- För att uppfylla ställda krav skall den enskilde ha möjlighet att få ett personligt ombud, personlig assistent, kontaktperson eller någon annan form av stödperson. Det skall framgå av den enskildes egna utsagor att det finns en person som han kan vända sig till med förtroende

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- då alla hade kontinuerlig och stödjande kontakt med en stödperson

Länsstyrelsens iakttagelser

De personer som befann sig i enskild verksamhet hade 1 eller 2 kontaktpersoner som de kunde vända sig till. De andra kunde finna en stödperson i personal på Knuten, ledsagare eller annan. De flesta hade god man. Personligt ombud hade varit i kontakt med flera av dem och erbjudit kontakt.

Kvalitet och innehåll i verksamheter för boende och sysselsättning

Verksamhet för boende

Det finns ingen särskild boendeform, förutom boendestöd, i Staffanstorp för psykiskt funktionshindrade personer. Kommunen har flera externa placeringar i enskild verksamhet. 1 person som Länsstyrelsen intervjuat bor i bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS tillsammans med personer med andra typer av funktionshinder.

Miljö

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för personer med psykiska funktionshinder. Boendet skall vara beläget så att de boende kan delta i samhällets gemenskap och leva som andra samt utformas så att en institutionsliknande boendemiljö kan undvikas.

(5 kap. 7 § SoL, 7 kap. 1 § punkt 2 och 3 SoL, 9 § punkt 9 LSS, SOSFS 2002:9 (S),

Länsstyrelsernas riktlinjer för enskild verksamhet enligt SoL och LSS)

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- boendet ligga i nära anslutning till nödvändiga kommunikationer och allmän service som post, bank och affärer
- bostaden i särskilda boendeformer skall vara fullvärdig med eget rum, toalett, dusch och kokmöjligheter. För hem för viss annan heldygnsvård som korttidsboende, rehabiliterings eller avlastningshem är eget rum med toalett och dusch önskvärt.
- boendet skall för att undvika en institutionell boendemiljö utformas så hemlikt som möjligt, inte vara samlokaliserad med annan liknande verksamhet och heller inte vara för stort. Det kan exempelvis innebära att:
 - Antal boende i gruppboende inte bör överstiga sex personer
 - Antal boende i serviceboende inte bör överstiga tio personer
 - Antal boende i korttidsboende inte bör överstiga tjugo personer

Länsstyrelsens iakttagelser

Staffanstorps kommun bör inrätta särskilda boendeformer för psykiskt funktionshindrade personer som behöver detta stöd samt har rätt till det enligt lag.

Verksamhetens innehåll och individuell planering

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Verksamhetens innehåll bör utformas utifrån kunskapen om personer med psykiska funktionshinders behov av ett fungerande boende och inriktas mot att ge målgruppen ökade möjligheter att delta i samhällets gemenskap och leva som andra.

(3 kap. 6 § SoL, 5 kap. 7 § SoL, 7 och 9 §§ LSS)

För att uppfylla de krav som ställs bör:

- verksamheten erbjuda ett innehåll/insatser som ligger i linje med verksamhetens uppdrag och motsvara de boendes behov av ett fungerande boende
- verksamhetens insatser anpassas efter var och ens behov och förutsättningar samt ha motiverande och rehabiliterande inslag
- de boende ha tillgång till en kontinuerlig kontakt i personalgruppen

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

De insatser personer med psykiska funktionshinder får inom ramen för verksamheten skall planeras och systematiskt följas upp. En individuell plan bör upprättas där det framgår vilka insatser som utgår samt målet för dessa.

(11 kap. 5§ SoL, 7 och 10 §§ LSS, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs:

- bör verksamheten planera sina insatser för enskilda boenden och formulera individuella mål
- skall den individuella planeringen samt genomförandet av insatser inom verksamhetens ram dokumenteras
- bör verksamheten genomföra en systematisk uppföljning av insatserna för enskilda boende
- bör den individuella planeringen vara samordnad med övriga insatser som utgår från andra berörda enheter/organisationer/myndigheter i de fall enskilda boende så önskar.

Verksamhet för sysselsättning, Knuten

Beskrivning av verksamheten

Form och uppdrag

Knuten är en dagverksamhet enligt 3 kap 6 § SoL , ett träffställe. Personalen utgår ifrån vad brukaren själv vill ha hjälp med. Det kan vara allt från samtal till att ordna en praktikplats. Verksamheten syftar till att ge besökarna bättre livskvalitet och bryta isolering. Knuten har funnits sedan 1987 och drivs i kommunal regi.

Målgrupp/antal deltagare

Målgruppen är personer med psykiska funktionshinder. Åldern på dem som kommer till Knuten är 18 år och uppåt. Den äldste är 67 år. Ca 12-15 personer besöker Knuten regelbundet. De besökande utgörs mestadels av kvinnor. Personer med missbruksproblem eller dubbeldiagnos tar man ej emot.

Personal

Det finns totalt 2,5 heltidstjänster på Knuten, 3 kvinnor. De har utbildning till vårdbiträde, undersköterska och mentalskötare. Personalen erhåller handledning. Alla har mer än 3 års erfarenhet.

Vad erbjuder verksamheten?

Verksamheten höll vid länsstyrelsens besök sommaren 2003 på att lägga om sina öppettider och sitt innehåll. Planeringen var då att Knuten skulle utvecklas till att bli en strukturerad verksamhet med sysselsättning och boendestöd. Under tre veckor på sommaren höll verksamheten endast öppet måndag, onsdag och fredag mellan klockan 10 och 12. Annars har verksamheten öppet måndag till fredag. Knuten håller inte öppet på kvällar och helger.

Vart tar deltagarna vägen efter avslutad kontakt?

Några personer har fått arbete eller tillfrisknat. Sedan 1996 har 4 personer avlidit.

Miljö

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen skall medverka till att personer med psykiska funktionshinder får en meningsfull sysselsättning och vid behov inrätta lämpliga verksamheter för sysselsättning.
(5 kap. 7 § SoL, 3 kap. 6 § SoL, 9§ LSS)

För att uppfylla de krav som ställs bör:

- verksamheten ligga i nära anslutning till nödvändiga kommunikationer eller finnas på gångavstånd från den enskildes bostad.
- verksamheten ha tillgång till nödvändig utrustning

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Knuten uppfyller kraven på närhet, utrustning och i övrigt en för verksamheten anpassad miljö.

Länsstyrelsens iakttagelser

Verksamheten hade nyligen flyttat till annan lokal i centrala Staffanstorp.

Verksamhetens innehåll och individuell planering

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Verksamhetens innehåll bör utformas utifrån kunskapen om personer med psykiska funktionshinders behov av meningsfull sysselsättning och inriktas mot att ge målgruppen ökade möjligheter att delta i samhällets gemenskap och leva som andra.

(3 kap. 6 § SoL, 5 kap. 7 § SoL, 7 och 9 §§ LSS)

För att uppfylla de krav som ställs bör:

- verksamheten erbjuda ett innehåll/insatser som ligger i linje med verksamhetens uppdrag och motsvara deltagarnas behov av en meningsfull sysselsättning
- verksamhetens insatser anpassas efter var och ens behov och förutsättningar
- verksamheten har en motiverande och rehabiliterande inriktning som bland annat kan exemplifieras av tillgång till arbets- och träningsplatser
- deltagarna i verksamheten ha tillgång till en kontinuerlig kontakt i personalgruppen

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

De insatser personer med psykiska funktionshinder får inom ramen för verksamheten skall planeras och systematiskt följas upp. En individuell plan bör upprättas där det framgår vilka insatser som utgår samt målet för dessa.

(11 kap. 5§ SoL, 7 och 10 §§ LSS, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs:

- bör verksamheten planera sina insatser för enskilda boenden och formulera individuella mål
- skall den individuella planeringen samt genomförandet av insatser inom verksamhetens ram dokumenteras
- bör verksamheten genomföra en systematisk uppföljning av insatserna för enskilda boende
- bör den individuella planeringen vara samordnad med övriga insatser som utgår från andra berörda enheter/organisationer/myndigheter i de fall enskilda boende så önskar.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på tillgång till kontaktperson i verksamheten

Uppfyller ej kraven

- på innehåll/insatser, individanpassade och tillräckliga insatser, motiverande och rehabiliterande inriktning, individuell plan, systematisk uppföljning av individuella insatser och samordning med andra aktörer

Länsstyrelsens iakttagelser

Den personal som Länsstyrelsen intervjuade gav ett engagerat intryck. Länsstyrelsen intervjuade även vikarierande sektionsledare med ansvar för verksamheten samt psykiatrisamordnaren. Den vikarierande sektionsledaren hade nyligen börjat sin anställning och höll fortfarande på att lära känna verksamheten.

Brukarmedverkan och den enskildes självbestämmande och delaktighet

Kommunens inriktning mot brukarmedverkan och brukarinflytande

Information till brukar- och anhörigorganisationer

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen bör särskilt informera berörda brukar- och anhörigorganisationer om kommunens verksamhet för personer med psykiska funktionshinder.

(3 kap. 1 och 4 §§ SoL, 5 kap. 8 § SoL, 15 § punkt 3 LSS)

Uppfyller kraven

- Kommuner som har genomfört antingen muntliga eller skriftliga informationsinsatser under det senaste året

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på information om kommunens verksamhet till berörda brukar- och anhörigorganisationer.

Länsstyrelsens iakttagelser

I enkätundersökningen från våren 2002 om kommunens planering för personer med psykiska funktionshinder angavs att muntlig information getts.

Synpunkter från brukar- och anhörigorganisationer vid planering och uppföljning av verksamheter

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Ledningen för socialtjänsten skall samverka med den organiserade brukar- och anhörigrörelsens företrädare. I sin planering och uppföljning av verksamheter som berör personer med psykiska funktionshinder skall ledningen inhämta synpunkter från brukar- och anhörigorganisationerna.

(5 kap. 8 § SoL, 15 § LSS)

Uppfyller kraven

- Kommuner som frågat efter synpunkter från brukar- och anhörigorganisationerna på minst tre aktuella verksamhetsområden under det senaste året

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på inhämtande av synpunkter från berörda brukar- och anhörigorganisationer.

Länsstyrelsens iakttagelser

I enkätundersökningen från våren 2002 om kommunens planering för personer med psykiska funktionshinder framkommer att nämnden det senaste året inhämtat synpunkter från RSMH och Schizofreniförbundet när det gäller verksamhet för sysselsättning/rehabilitering, personligt ombud och utformning av inventering.

Brukarinflytande i verksamheter för boende och sysselsättning

Möjlighet till brukarinflytande i verksamhet för boende och sysselsättning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinders egna val och prioriteringar skall vara utgångspunkten för alla insatser som riktas till den enskilde. Det innebär att verksamheter för boende och sysselsättning bör finna former för inflytande för de boende respektive deltagarna i verksamheten. (SOU 1992:73 sid. 20, 1 kap. 1 § SoL, 5 kap. 8 § SoL, 6 § LSS, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- verksamheter för boende eller sysselsättning ha någon form av brukarråd eller ha utvecklat någon form för att systematiskt inhämta de boendes eller deltagarnas synpunkter på verksamheten
- de boendes eller deltagarnas synpunkter ha beaktats och påverkat verksamhetens innehåll och utformning i något eller några angivna exempel.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på former för inhämtande av brukarnas synpunkter

Uppfyller ej kraven

- på beaktande av deltagarnas synpunkter

Länsstyrelsens iakttagelser

Länsstyrelsen företog en gruppintervju med Knutens besökare. De uppgav att de kände sig förbigångna när det gällde den planerade förändringen av verksamheten. Att verksamheten höll stängt varannan dag tre veckor under sommaren tyckte de flesta också var jobbigt eftersom de behövde den sociala samvaron.

Den enskildes möjlighet till självbestämmande och delaktighet

Den enskildes självbestämmande i stödprocessen

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder skall vara delaktiga i utformningen av de insatser som planeras och genomförs. Den enskilde har rätt att få information om alternativa insatser och vara delaktig i planeringen och uppföljningen av dessa. Den enskilde skall också vara delaktig i det samarbete som sker mellan olika vård-, stöd- och rehabiliteringskontakter.

(1 kap. 1 § SoL, 3 kap 5 § SoL, 6 § LSS, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- den enskilde helt eller delvis deltagit i planering eller uppföljning av insatser vad gäller boende och sysselsättning samt att det skall framgå av den enskildes utsagor att han varit delaktig
- den enskilde ha varit delaktig helt eller delvis i det samarbete som förekommer samt att det skall framgå av den enskildes utsagor att han känner till eller varit delaktig i detta samarbete.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller ej kraven

- på individens delaktighet i planeringen av stödprocessen

Länsstyrelsens iakttagelser

Det saknas etablerade former för samverkan på Knuten. Visst samarbete sker med brukar- och anhörigorganisationer.

Den enskildes självbestämmande i verksamheter för boende och sysselsättning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder skall som alla andra kunna påverka det boende eller den sysselsättning han önskar samt det stöd han eller hon behöver för ett fungerande boende och en meningsfull sysselsättning.

(1 kap. 1 § SoL, 3 kap 5 § SoL, 6 § LSS, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- den enskilde som bor i bostad med särskild service ha möjlighet till självbestämmande och en hög grad av integritet i sitt boende
- den enskilde vara delaktig i planering och uppföljning av de insatser som genomförs inom ramen för verksamheten
- den enskilde vara delaktig i det samarbete som sker mellan verksamheten och andra vård-, stöd- och rehabiliteringskontakter

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på den enskildes självbestämmande och delaktighet på Knuten

Länsstyrelsens iakttagelser

På Knuten sker planering i samråd med brukarna. Deltagarna deltar efter intresse och förmåga i de olika aktiviteterna. Sedan kommunen började planera för en förändring av verksamheten uppger brukarna att de inte längre känner sig lika delaktiga.

Bemötande

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder skall bemötas med respekt för sin integritet och sin syn på sin situation. (1 kap 1§, 3 kap 5 §, 5, 6 §§ LSS)

- För att uppfylla de krav som ställs skall det framgå av den enskildes egna utsagor att han huvudsakligen upplever sig trodd och väl bemött i sina kontakter med socialtjänsten.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på ett gott bemötande för personer med psykiska funktionshinder som har intervjuats

Länsstyrelsens iakttagelser

Länsstyrelsen har vid intervjuerna kunnat konstatera att de flesta är nöjda med bemötandet från socialtjänstens personal. Mer kontakt med handläggaren och uppföljning av placeringar i enskild verksamhet önskades av flera. Några kände inte till vem som var deras handläggare.

Samverkan med andra organisationer/myndigheter

Kommunens inriktning mot samverkan och samarbete med organisationer och myndigheter

Gemensamma mål, riktlinjer och verksamhetsformer på ledningsnivå

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen bör tillsammans med berörda organisationer/myndigheter utforma skriftliga och gemensamma mål/policy för samverkan på politisk- och ledningsnivå.

Kommunen bör tillsammans med psykiatrin utforma skriftliga riktlinjer för utskrivning eller permission från psykiatrisk heldygnsvård samt för en samordnad och individuell planering. (2 kap. 6 § SoL, 5 kap. 8 § SoL, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd Informationsöverföring och samordnad vårdplanering SOSFS 1996:32)

Uppfyller kraven:

- Kommuner som har gemensam mål/policy på politisk- eller ledningsnivå med psykiatrin samt skriftliga riktlinjer för samverkan med psykiatrin vid utskrivning från psykiatrisk slutenvård och samordnad vårdplanering.
- Kommuner som har former för samverkan eller har en eller flera gemensamma verksamheter med annan huvudman.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på gemensamma mål för samverkan med psykiatrin samt gemensamma riktlinjer med psykiatrin vad gäller utskrivning/permission från psykiatrisk heldygnsvård och gemensamma riktlinjer för en samordnad planering för enskilda individer.

Länsstyrelsens iakttagelser

I enkätundersökningen från våren 2002 om kommunens planering för personer med psykiska funktionshinder framkommer att samverkan med Region Skåne sker.

Samarbete kring enskilda individer

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder har rätt att få helheten av sina behov uppmärksammade. Insatser mellan olika aktörer bör samordnas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Handläggaren vid socialtjänsten bör uppmärksamma behoven i sin helhet, känna till den enskildes övriga centrala vård- och rehabiliteringsinsatser samt verka för en samordning både vad gäller planering och uppföljning av insatser.
(3 kap. 5 § SoL, 14 § punkt 7 LSS, SOSFS 1996:32 (M))

För att uppfylla de krav som ställs bör:

- den enskildes kontakter med psykiatrik samt annan/andra centrala vård- eller rehabiliteringskontakter vara kända av ansvarig handläggare. Kända kontakter bör motsvaras av den enskildes egna utsagor.
- det finnas samarbete med psykiatrik eller med någon annan av den enskildes centrala vård- och rehabiliteringskontakter. Samarbetet skall motsvaras av den enskildes egna utsagor om det samarbete han eller hon själv önskar och känner till.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på att känna till individens centrala vård- och stödkontakter

Länsstyrelsens iakttagelser

I vissa fall hade handläggaren bristfällig kunskap om klienten utifrån att de nyligen kommit i kontakt med densamme.

Samarbetsformer mellan verksamhet för boende och andra organisationer/myndigheter

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Verksamheter för boende skall ha en inriktning mot samarbete med andra berörda organisationer och myndigheter som ligger i linje med verksamhetens uppdrag och gärna samarbeta med brukar- och anhörigorganisationer på orten.
(2 kap. 6 § SoL, 3 kap. 5 § SoL, 5 kap. 8 § SoL, 15 § punkt 7 LSS)

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- personal i verksamheter för boende känna till den enskildes centrala kontakter inom kommun och landsting förutsatt att den enskilde själv så önskar.
- verksamheten ha en tydlig och adekvat inriktning mot samarbete
- verksamheten ha ett formaliserat system för samarbete med andra enheter inom socialtjänsten och psykiatrik på både organisations- och individnivå

Länsstyrelsens iakttagelser

Då det inte finns något boende för personer med psykiska funktionshinder i Staffanstorp har ingen bedömning kunnat göras.

Samarbetsformer mellan verksamheter för sysselsättning och andra organisationer/myndigheter

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Verksamheter för sysselsättning skall ha en inriktning mot samarbete med andra berörda organisationer och myndigheter som ligger i linje med verksamhetens uppdrag och gärna samarbeta med brukar- och anhörigorganisationer på orten.

(2 kap. 6 § SoL, 3 kap. 5 § SoL, 5 kap. 8 § SoL, 15 § punkt 7 LSS)

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- personal i verksamheter för sysselsättning känna till den enskildes centrala kontakter inom kommun och landsting förutsatt att den enskilde själv så önskar.
- verksamheten ha en tydlig och adekvat inriktning mot samarbete
- verksamheten ha ett formaliserat system för samarbete med andra enheter inom socialtjänsten, psykiatrin, försäkringskassan och arbetsförmedlingen på både organisations- och individnivå

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller ej kraven

- då verksamheten på Knuten inte har en tydlig inriktning mot samarbete och ett formaliserat system för samarbete med andra aktörer på organisations och individnivå

Länsstyrelsens iakttagelser

Vid samtal med personalen på Knuten så framkommer att en del samarbete sker kring enskilda individer.

Kvalitetssystem och personalens kompetensutveckling

Kommunens kvalitetssystem och kvalitetsutveckling

Kvalitetssystem för kommunens sociala verksamhet

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen bör ha ett system för kvalitetsutveckling som gäller det sociala arbetet med personer med psykiska funktionshinder.

(3 kap. 3 § SoL, 6 § LSS, SOSFS 1998:8 (S))

Uppfyller kraven

- Kommuner som har ett sådant kvalitetssystem

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller ej kraven

- på ett dokumenterat kvalitetssystem.

Länsstyrelsens iakttagelser

I enkätundersökningen från våren 2002 om kommunens planering för personer med psykiska funktionshinder framkommer att kvalitetssystem saknas.

Skriftliga riktlinjer och kvalitetsarbete i verksamhet för boende

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Verksamheter för boende skall ha ett system för att säkra och utveckla kvaliteten i verksamheten. Systemet skall omfatta för verksamheten relevanta områden och kvaliteten i verksamheten skall fortlöpande förbättras i linje med psykiatrireformens intentioner. Verksamheten skall vidare ha skriftliga riktlinjer för hantering av klagomål, Lex Sarah samt i förekommande fall för personskada enligt LSS. (3 kap. 3 § SoL, SOSFS 1996:17, SOSFS 1998:8 (S), SOSFS 2000:5 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- verksamheten ha ett system för att säkra och utveckla kvaliteten i verksamheten med en ansvarig person
- något eller några relevanta områden ha fokuserats i kvalitetsarbetet och lett till fram till ett förbättringsarbete
- verksamheten ha skriftliga riktlinjer för hantering av klagomål samt anmälan om missförhållanden (Lex Sarah) eller hantering av personskada enligt LSS i förekommande fall.
- personalen känna till verksamhetens kvalitetssystem och delta i kvalitetsarbetet
- riktlinjerna för Lex Sarah eller personskada enligt LSS vara kända och tillämpas av personalen i verksamheten

Länsstyrelsens iakttagelser

Då det inte finns någon särskild boendeform, förutom boendestöd, för personer med psykiska funktionshinder i Staffanstorps kommun har ingen bedömning kunnat göras.

Skriftliga riktlinjer och kvalitetsarbete i verksamhet för sysselsättning, Knuten

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Verksamheter för sysselsättning skall ha ett system för att säkra och utveckla kvaliteten i verksamheten. Systemet skall omfatta för verksamheten relevanta områden och kvaliteten i verksamheten skall fortlöpande förbättras i linje med psykiatireformens intentioner. Verksamheten skall vidare ha skriftliga riktlinjer för hantering av klagomål, Lex Sarah samt i förekommande fall för personskada enligt LSS. (3 kap. 3 § SoL, SOSFS 1996:17, SOSFS 1998:8 (S), SOSFS 2000:5 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- verksamheten ha ett system för att säkra och utveckla kvaliteten i verksamheten med en ansvarig person
- något eller några relevanta områden ha fokuserats i kvalitetsarbetet och lett till fram till ett förbättringsarbete
- verksamheten ha skriftliga riktlinjer för hantering av klagomål samt anmälan om missförhållanden (Lex Sarah) eller hantering av personskada enligt LSS i förekommande fall.
- personalen känna till verksamhetens kvalitetssystem och delta i kvalitetsarbetet
- riktlinjerna för Lex Sarah eller personskada enligt LSS vara kända och tillämpas av personalen i verksamheten

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på skriftliga riktlinjer enligt Lex Sarah eller personskada enligt LSS samt att dessa är kända av personalen

Uppfyller ej kraven

- på kvalitetssystem och klagomålshantering

Länsstyrelsens iakttagelser

Uppgifterna grundar sig på intervjuer med chef samt personal på Knuten.

Det har framkommit att det för hela kommunen finns en synpunktshantering, dit alla kommuninnevånare kan vända med sina åsikter.

Personalens kompetensutveckling

Plan för personalens kompetensutveckling på övergripande ledningsnivå

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen skall ha en plan för kompetensutveckling för personal som arbetar med personer med psykiska funktionshinder.
(SOSFS 1998:8 (S))

Uppfyller kraven

- Kommuner som har en skriftlig plan för personalens kompetensutveckling

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på en plan för kompetensutveckling av personal som arbetar med personer med psykiska funktionshinder.

Länsstyrelsens iakttagelser

Ansvarig chef uppger att det finns en individuell kompetens- och utvecklingsplan för alla som arbetar i kommunen.

Handläggarnas tillgång till handledning, vägledning och fortbildning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

För arbetet med personer med psykiska funktionshinder skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Handläggare som är ansvariga för att bedöma personer med psykiska funktionshinderns behov och besluta om insatser bör därför ha möjlighet till regelbunden vägledning, handledning och fortbildning.

(3 kap. 3 § SoL, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- ansvariga handläggare ha tillgång till en regelbunden vägledning eller handledning
- ansvariga handläggare ha tillgång till fortbildning i arbetet eller anse att de har en tillräcklig utbildning för sina nuvarande arbetsuppgifter

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på att handläggare som arbetar med personer med psykiska funktionshinder erbjuds vägledning, handledning och fortbildning i arbetet och har tillräcklig utbildning för sitt arbete

Länsstyrelsens iakttagelser

Tre handläggare har fyllt i en enkät med allmänna uppgifter. Det var en handläggare som hade hand om de flesta ärendena som fanns på listan över personer med psykiska funktionshinder med insatser i Staffanstorps kommun. Handläggarna ansåg sig ha tillräcklig utbildning och erfarenhet för att möta personer med psykiska funktionshinder. De erhöll regelbundet handledning.

Personalens kompetens i verksamhet för boende och deras tillgång till handledning, vägledning och fortbildning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

För arbetet med personer med psykiska funktionshinder skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. (3 kap. 3 § SoL, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- personal i verksamheter för boende ha en utbildning och en erfarenhet som motsvarar de boendes behov och verksamhetens uppdrag. Det innebär att personalen skall ha adekvat grundutbildning inom det psykosociala fältet samt lämplig erfarenhet för arbete med målgruppen.
- personalen i verksamheter för boende ha tillgång till regelbunden vägledning, handledning samt fortbildning. Fortbildningen bör vara utformad efter var och ens behov av kompetensutveckling.
- personalen i verksamheten för boende sträva mot en kontinuerlig kompetenshöjning och ta aktiv del i den fortbildning, vägledning och handledning som erbjuds

Länsstyrelsens iakttagelser

Då det inte finns någon särskild boendeform, förutom boendestöd, för personer med psykiska funktionshinder i Staffanstorps kommun har ingen bedömning kunnat göras.

Personalens kompetens på Knuten och deras tillgång till handledning, vägledning och fortbildning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

För arbetet med personer med psykiska funktionshinder skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. (3 kap. 3 § SoL, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- personal i verksamheter för sysselsättning ha en utbildning och en erfarenhet som motsvarar deltagarnas behov och verksamhetens uppdrag. Det innebär att personalgruppen skall ha en lämplig variation av yrkesutbildning och erfarenhet av arbete med målgruppen.
- personalen i verksamheter för sysselsättning ha tillgång till regelbunden vägledning, handledning samt fortbildning. Fortbildningen bör vara utformad efter var och ens behov av kompetensutveckling.
- personalen i verksamheten för sysselsättning sträva mot en kontinuerlig kompetenshöjning och ta aktiv del i den fortbildning, vägledning och handledning som erbjuds

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- vad gäller vad gäller personalens utbildning och erfarenhet, tillgång till handledning mm samt kontinuerlig kompetenshöjning

Länsstyrelsens iakttagelser

Personalen verkade ha personlig lämplighet för sina arbeten.

Rapportserien Skåne i utveckling
ISSN 1402-3393

- 2003:1 Ängs- och hagmarker i Trelleborgs kommun. *Miljöenheten*
- 2003:2 Ängs- och hagmarker i Bjuvs kommun. *Miljöenheten*
- 2003:3 Ängs- och hagmarker i Burlöv, Lomma, Malmö och Staffanstorps kommuner.
Miljöenheten
- 2003:4 Ängs- och hagmarker i Eslöv kommun. *Miljöenheten*
- 2003:5 Ängs- och hagmarker i Helsingborg kommun. *Miljöenheten*
- 2003:6 Ängs- och hagmarker i Höganäs kommun. *Miljöenheten*
- 2003:7 Ängs- och hagmarker i Hörby kommun. *Miljöenheten*
- 2003:8 Ängs- och hagmarker i Höörs kommun. *Miljöenheten*
- 2003:9 Ängs- och hagmarker i Kävlinge kommun. *Miljöenheten*
- 2003:10 Ängs- och hagmarker i Landskrona kommun. *Miljöenheten*
- 2003:11 Ängs- och hagmarker i Lunds kommun. *Miljöenheten*
- 2003:12 Ängs- och hagmarker i Sjöbokommun. *Miljöenheten*
- 2003:13 Ängs- och hagmarker i Skurups kommun. *Miljöenheten*
- 2003:14 Ängs- och hagmarker i Svalövs kommun. *Miljöenheten*
- 2003:15 Ängs- och hagmarker i Svedala kommun. *Miljöenheten*
- 2003:16 Ängs- och hagmarker i Vellinge kommun. *Miljöenheten*
- 2003:17 Ängs- och hagmarker i Ystads kommun. *Miljöenheten*
- 2003:18 Transitttrafik i Skåne – en pilotstudie. *Miljöenheten*
- 2003:19 Inventering av vanlig groda och åkergroda i Skåne 2002. *Miljöenheten*
- 2003:20 Metod för bestämning av jordbrukets kvävebelastning i mindre avrinningsområden samt effekter av läckagereducerande åtgärder, redovisning av projektet ”Gröna fält och blåa hav”. *Miljöenheten*
- 2003:21 Rikkärr – en indikator för miljömålet Ett rikt odlingslandskap. *Miljöenheten*
- 2003:22 Öppenvård i utveckling – statsbidrag fördelade under 2002. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 2003:23 Ekologisk produktion – varför inte?. En intervjustudie med lantbrukare i Skåne.
Lantbruksenheten
- 2003:24 Övervakning av fladdermöss i Skåne. Rapport för år 2002. *Miljöenheten*
- 2003:25 Växtnäringsförluster från jordbruksmark i Skåne och Blekinge. Årsredovisning 2001/2002 för miljöövervakningsprogrammet ”Typområden på jordbruksmark”.
Miljöenheten
- 2003:26 Skånes miljömål och miljöhandlingsprogram: Konsekvensbeskrivning och förslag till genomförande. *Miljöenheten*
- 2003:27 Jämställdhet i vägtransportsystemet – jämställd vägplanering.
Samhällsbyggnadsenheten
- 2003:28 Biotopkartering, Skråbeåns huvudfåra – från mynningen i havet till Östersjön/Halens utlopp – 2002. *Miljöenheten*
- 2003:29 Effektoppföljning i kalkade och icke kalkade vatten. Vinter 2002. *Miljöenheten*
- 2003:30 Transport av fosfor och kväve från skånska vattendrag – tillstånd och trender till 2001.
Miljöenheten
- 2003:31 Vattenväxter i skånska sjöar – En jämförelse mellan 1970-talet och 2002. *Miljöenheten*
- 2003:32 Inkomstprövas rätten till äldre – och handikappomsorg? *Samhällsbyggnadsenheten*
- 2003:33 Familjehemsplacerade barn år 2002 i socialtjänsten i Skåne län.

Samhällsbyggnadsenheten

- 2003:34 Markhävdkartering 2002 – hävdillståndet på betesmarker och slåtterängar inom Nedre Helgeåns våtmarksområde i Kristianstads Vattenrike. *Miljöenheten*
- 2003:35 Vindkraft i Skåne – Analys och konsekvenser av olika scenarier. *Miljöenheten*
- 2003:36 Effekttuppföljning i kalkade och icke kalkade vatten vår 2003. *Miljöenheten*
- 2003:37 Bostadsmarknadsenkäten 2003. Bostadsmarknaden och bostadsbyggandet i Skåne län. *Förvaltningsenheten*
- 2003:38 Lex Sarah – anmälningar under 2002. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 2003:39 Småföretagare med utländsk bakgrund. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 2003:40 Övervakningsprogram för jordbrukslandskapets fåglar i Skåne. Årsrapport för år 2000. *Miljöenheten*
- 2003:41 Ej verkställda beslut, domar och avslagsbeslut till äldre årsskiftet 2002/2003. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 2003:42 Häckande fåglar på havssträndängar i Halland och Västra Skåne 2002. *Miljöenheten*
- 2003:43 Lång väntan för funktionshindrade med behov av insatser. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 2003:44 Fakta om kvinnor och män i Skåne. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 2003:45 Analys av fysisk störning längs Skånes kust. *Miljöenheten*
- 2003:46 Kadmiumsituationen i Skåne, delrapport 1: Exempel på kadmiumkällor och halter i den skånska miljön. *Miljöenheten*
- 2003:47 Kadmiumsituationen i Skåne, delrapport 2: Kadmium inom Höjeåns avrinningsområde – en substansflödesanalys. *Miljöenheten*
- 2003:48 Nya våtmarker i Skåne. Uppföljning för perioden 1990-2001. *Miljöenheten*
- 2003:49 Övervakning av fladdermöss i Skåne. Fladdermusfaunan på 20 platser i Skåne 2003. *Miljöenheten*
- 2003:50 Bottenfaunaundersökning i Skåne län 2002. Uppföljning av försurnings- och kalkningseffekter vid nio lokaler i rinnande vatten och 17 sjölitoraler. *Miljöenheten*
- 2003:51 Effekttuppföljning i kalkade och icke kalkade vatten. Sommar 2003. *Miljöenheten*
- 2003:52 Från Sandhammaren till Kullaberg – naturvårdsprogram för f.d. Malmöhus län. *Miljöenheten*
- 2003:53 Personligt ombud – Hur ser det ut i Skåne hösten 2003? *Samhällsbyggnadsenheten*
- 2003:54 Kommunernas insatser för personer med psykiska funktionshinder – Planering och uppbyggnad av verksamheter. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 2003:55 Kommunens insatser för personer med psykiska funktionshinder- Tomelilla kommun. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 2003:56 Kommunens insatser för personer med psykiska funktionshinder - Staffanstorps kommun. *Samhällsbyggnadsenheten*

